

PROTOKOLL / PÖYTÄKIRJA
fra møtet i norsk-finsk reingjerdekommissjon /
Suomalais-norjalaisen poroitakomission kokouksesta

Sted / Paikka: Videomøte / Videokokous
Dato / Pvm: 01.02.2022

Kommissjonsmedlemmer til stede / Läsnä komission jäsenet:

Morten Floor	Landbruks- og matdepartementet / <i>Norjan maatalous- ja elintarvikeministeriö</i>
Johan Ingvald Hætta	Landbruksdirektoratet / <i>Norjan maatalouden keskusvirasto</i>
Hannu Linjakumpu	Yksikön päällikkö, Lapin ELY-keskus / <i>Enhetschef, Lapplands NMT-central</i>
Anne Ollila	Toiminnanjohtaja, Paliskuntain yhdistys / <i>Daglig leder, Reinbeitedistriktenes forening.</i>
Kirsi Huhtamäki	Rikoskomisario, Lapin poliisilaitos, <i>Kriminalkommisarie,</i> <i>Polisinrättningen i Lappland</i>

Sekretariat / Sihteeristö:

Kari Henttunen	Paliskuntain yhdistys, <i>Reinbeitedistriktenes forening</i>
Magnar Evertsen	Landbruksdirektoratet, <i>Norjan maatalouden keskusvirasto</i>

Øvrige deltakere / Muut osallistujat:

Ingolf Balto	Statsforvalteren i Troms og Finnmark / <i>Tromssan ja</i> <i>Finnmarkin lääninhallitus</i>
Tolk / Tulkki:	Taina Aellig

112/22 **Åpning av møtet / Kokouksen avaaminen**

Møteleder Morten Floor åpnet møtet og ønsket kommisjonens medlemmer, tolken og øvrige møtedeltakere velkommen til videomøte.

Bakgrunnen for møtet var at den finske reingjerdekommisjonens sendte et kompromissforslag den 3. desember 2021 for å løse tvisten om plassering av gjerdet mellom Angeli og gamle Karigasniemi før saken overføres til voldgiftsbehandling i henhold til reingjerdekonvensjonens artikkel 24. Den 21. desember kom en henvendelse fra Finland med ønske om å drøfte kompromissforslaget i et eget møte. Finland anmodet om at møtet ble gjennomført i løpet av januar måned.

Den norske delegasjonen understreket at Norge er positiv til et møte om kompromissforslaget for å forsøke å løse tvisten, og beklaget at man ikke hadde fått tid til å avholde møtet i januar. Dette skyldes at januar har vært en særdeles hektisk med forberedelser til reindriftsforhandlingene.

Formålet med møtet var å få mer kunnskap om kompromissforslaget som er sendt over fra Finland. Det ble avklart innledningsvis at andre saker ikke skulle tas i dette møtet, men behandles i forbindelse med det planlagte møtet i mars 2022.

Kokouksen puheenjohtaja Morten Floor avasi kokouksen ja toivotti komission jäsenet, tulkin ja muut kokouksen osallistujat tervetulleiksi videokokoukseen.

Kokouksen perustana oli suomalaisen poroaitakomission 3. joulukuuta 2021 lähettämä kompromissiesitys, jolla pyritään ratkaisemaan kiista aidan sijainnista Angelin ja Vanhan Karigasniemen välillä vielä ennen asian siirtämistä poroaitasopimuksen artikla 24 mukaisesti välityslautakunnan ratkaistavaksi. Joulukuun 21. päivänä Suomi esitti toiveen keskustella kompromissiesityksestä erillisessä kokouksessa. Suomi pyysi, että kokous toteutettaisiin tammikuun aikana.

Norjan valtuuskunta korosti, että Norja suhtautuu positiivisesti kompromissiesitystä koskevaan kokoukseen, jolla yritetään ratkaista kiista, ja valtuuskunta pahoitteli sitä, ettei kokousta ollut aikaa järjestää tammikuussa. Tämä johtuu siitä, että tammikuu on ollut erityisen kiireinen poronhoitosopimusneuvotteluja valmisteltaessa.

Kokouksen tavoitteena oli saada lisää tietoa Suomen lähettämästä kompromissiesityksestä. Aluksi selvitettiin, että muita asioita ei käsiteltäisi tässä kokouksessa, vaan maaliskuussa 2022 pidettäväksi suunnitellun kokouksen yhteydessä.

113/22 **Kompromissforslag fra Finland / Suomen kompromissiesitys**

Den finske delegasjonen gikk igjennom en situasjonsbeskrivelse for hvorfor de har fremmet et kompromissforslag og ønsket dette møtet.

Begge land har startet forberedelsene for behandling av tvisten i voldgiftsnemnd. Etter siste kommisjonsmøte 06.09.2021 har Utenriksdepartementene (UD) i Norge og Finland vært i kontakt med hverandre. I oktober ga Jord- og skogsbruksministeriet (JSM) i Finland en uttalelse til det finske UD som redegjorde om hele historien knyttet til forhandlingene og kommisjonens møter.

Finske myndigheter er klar på at denne saken bør kunne løses av kommisjonen i henhold til konvensjonen. I møter mellom den finske delegasjonen, JSM og UD har det vært enighet om å forsøke å finne en kompromissløsning før saken sendes til voldgiftsbehandling. En endring av selve konvensjonen er vurdert, men dette vil bli en lang og krevende prosess som det ikke er ønskelig å gå videre med.

Kompromissforslaget som er fremmet ovenfor den norske delegasjonen er forankret hos myndighetene i Finland. Finsk UD foreslår ”at de endringene i reingjerdekonvensjonen mellom Finlands og Norges regjeringer som forutsettes i kompromisset, bekreftes med en avtale i form av noteveksling”. Kompromissforslaget har som utgangspunkt at det er mulig å endre konvensjonen ved en avtale inngått gjennom noteveksling. Finlands jord- og skogsbruksministeriet har stilt opp et tentativt tidsskjema om at kompromissforslaget skulle behandles i løpet av januar-februar slik at saken får en rask avklaring før den oversendes til voldgiftsnemnd.

De finske myndigheter har gitt den finske delegasjonen mandat til å forhandle løsning innenfor de økonomiske rammer som er gitt. Dersom kommisjonen bestemmer seg for å reforhandle deler av konvensjonen, så må kommisjonen få mandat til dette fra de respektive myndigheter.

Forslaget går ut på at Finland bygger konvensjonsgjerdet mellom Angeli og gamle Karigasniemi langs omtrent samme trase som nåværende gjerdetrase, med mindre justeringer av traseen ved behov i forbindelse med grunnleggende reparasjon. Som kompensasjon for ulempene dette påfører Norge påtar Finland seg vedlikeholdsansvar for en like lang strekning av konvensjonsgjerdet i et område hvor Norge har vedlikeholdsansvar. Konkret foreslås at Finland overtar vedlikeholdsansvaret for en strekning på 60 km fra Buvsasvarri til Muvravarri. Strekningen ble vist på kart. Dette er en strekning som etter den finske delegasjonens vurdering er et tilsvarende område som området langs Ánarjohka med tanke på snømengde, terrengforhold og skog, og krever dermed omtrent samme vedlikehold.

På finsk side har man vurdert den økonomiske virkningen av kompromissforslaget for Finland. Finansieringen av vedlikehold kommer fra en post på budsjettet til JSM. Finland har beregnet den årlige kostanden til 100.000 Euro i de kommende årene.

Den finske delegasjonen ønsket tilbakemelding på forslaget og oppfordret også den norske delegasjonen til eventuelt å komme med et eget kompromissforslag.

Suomen valtuuskunta kävi läpi tilannekatsauksen siitä, miksi he ovat tehneet kompromissiesityksen ja toivoneet tätä kokousta.

Molemmat maat ovat aloittaneet välityslautakunnassa tapahtuvan riidanratkaisun valmistelut. Edellisen, 6.9.2021 pidetyn komission kokouksen jälkeen Norjan ja Suomen ulkoministeriöt (UM) ovat olleet yhteydessä toisiinsa. Lokakuussa Suomen maa- ja metsätalousministeriö (MMM) antoi Suomen ulkoministeriölle lausunnon, jossa selitettiin neuvottelujen ja komission kokousten koko historia.

Suomen viranomaiset ilmaisevat selvästi, että tämä asia pitäisi voida ratkaista komissiossa valtiosopimuksen mukaisesti. Suomen valtuuskunnan, MMM:n ja UM:n välisissä kokouksissa oltiin yksimielisiä siitä, että yritettäisiin löytää kompromissiratkaisu, ennen kuin asia lähetettäisiin välityslautakunnan käsiteltäväksi. Itse sopimuksen muuttamista on harkittu, mutta se olisi pitkä ja vaativa prosessi eikä siihen haluta ryhtyä.

Norjan valtuuskunnalle tehdyllä kompromissiesityksellä on Suomen viranomaisten tuki. Suomen UM ehdottaa, "että kompromissin edellyttämät muutokset Suomen ja Norjan hallitusten väliseen poroaitasopimukseen vahvistettaisiin noottienvaihdon tehtävällä sopimuksella".

Kompromissiesityksen lähtökohtana on, että valtiosopimusta voidaan muuttaa nootienvaihdolla tehtävällä sopimuksella. Suomen MMM on laatinut tavoiteaikataulun, jonka mukaan kompromissiesitys olisi käsiteltävä tammi–helmikuun aikana, jolloin asia selvitetään nopeasti ennen sen siirtämistä välityslautakunnalle.

Suomen viranomaiset ovat antaneet Suomen valtuuskunnalle mandaatin neuvotella ratkaisusta määrätyissä taloudellisissa puitteissa. Mikäli komissio päättää neuvotella joistakin valtiosopimuksen osista uudelleen, komission täytyy saada mandaatti tähän kunkin maan viranomaisilta.

Esityksen mukaan Suomi rakentaa sopimusaidan Angelin ja Vanhan Karigasniemen välille suunnilleen samaa linjaa pitkin kuin nykyinen aitalinja sitä vain vähän muuttaen tarvittaessa peruskorjausten yhteydessä. Korvataksaan Norjalle tästä aiheutuvia haittoja Suomi ottaa kunnossapitovastuun vastaavan pituisesta sopimusaitaosuudesta sellaisella alueella, jonka kunnossapitovastuu on Norjalla. Konkreettisesti ehdotetaan, että Suomi ottaa kunnossapitovastuun 60 km:n osuudesta Puusasvaarasta Muvravarriin. Osuus näytettiin kartalla. Suomen valtuuskunnan arvion mukaan tämä osuus on lumimäärältään, maasto-olosuhteiltaan ja metsältään vastaavaa aluetta kuin Inarijoen varrella sijaitseva alue, ja näin ollen se vaatii suunnilleen samanlaista kunnossapittoa.

Suomessa kompromissiesityksen taloudellista vaikutusta on arvioitu Suomen kannalta. Kunnossapidon rahoitus tulee MMM:n budjettikohdasta. Suomi on arvioinut vuotuisiksi kustannuksiksi 100 000 euroa tulevina vuosina.

Suomen valtuuskunta toivoi palautetta esitykseen ja kehotti myös Norjan valtuuskuntaa esittämään mahdollisen oman kompromissiesityksen.

15 min pause. - 15 minuutin tauko

Den norske delegasjonen uttrykte at de setter pris på at det er fremmet et kompromissforslag, og deler finsk oppfatning om at det beste hadde vært om vi løser tvisten i kommisjonen. Den norske delegasjonen er ikke klar til å gi en fullgod tilbakemelding i dette møtet. Dette skyldes at norsk side er usikker på om vi har myndighet til å foreta endringer i konvensjonen, og må foreta en avklaring rundt prosess og det juridiske med norsk UD. Etter nødvendige avklaringer meldes det tilbake til den finske delegasjonen.

Når det gjelder selve forslaget ble det gitt en foreløpig tilbakemelding fra norsk side. Den norske delegasjonen fastholder at konvensjonen slår fast at gjerdet mellom Angeli og gamle Kargasniemi skal oppføres så nært riksgrensen som mulig sett ut fra de topografiske forholdene. I tillegg er det sentralt å se hen til formålet med gjerdene. Gjerdene skal støtte opp reineierens vokteplikt og hindre at reinen krysser grensen.

Kompromissforslaget løser ikke de utfordringene Norge ser med en oppføring av gjerdet i samsvar med det finske forslaget. Saken hadde stilt seg annerledes dersom gjerdelinjen var avgjørende for konvensjonens bestemmelser på denne strekningen. Videre om Finland hadde gjerdet inn områder som kan utløse erstatningskrav eller om det hadde blitt ført opp et konvensjonsgjerde også på norsk side. Et gjerde på norsk side forutsetter en omfordeling av gjerdevedlikeholdsansvaret.

Den norske delegasjonen ønsket å vurdere nærmere det som ble presentert under møtet fra finsk side, og vil drøfte saken med egne oppdragsgivere. På bakgrunn av disse drøftelsene melder den norske delegasjonen tilbake skriftlig til Finland. Tilbakemeldingen kan være bakgrunn for videre drøftelser om kompromissforslaget. Alternativt er at kommisjonen legger

kompromissforslaget til side og går for at tvisten løses gennem bruk av voldgift. En tredje løsning kan være en reforhandling av elementer av dagens konvensjonstekst og/eller at norsk side legger frem et kompromissforslag.

Den tentative tidsfristen som fra finsk side ble satt opp i desember om prosess i løpet av februar kan bli krevende. I Norge starter forhandlingene om en ny reindrifftsavtale 2. februar og tidfristen for å slutføre forhandlingene er i henhold til hovedavtalen 1. mars. Dette arbeidet har prioritet. På norsk side vil man anstrenge seg for å få nødvendige avklaringer i løpet av februar. Dersom forhandlingene ikke avsluttes før i slutten av februar, så må videre oppfølging forventes til det planlagte kommisjonsmøtet i begynnelsen av mars.

Norjan valtuuskunta ilmoitti arvostavansa sitä, että on tehty kompromissiesitys, ja on samaa mieltä Suomen kanssa siitä, että parasta olisi ratkaista kiista komissiossa. Norjan valtuuskunta ei voi antaa täysin pätevää vastausta tässä kokouksessa. Tämä johtuu siitä, että norjalainen osapuoli on epävarma, onko meillä valtuuksia tehdä muutoksia valtiosopimukseen, ja se joutuu selvittämään prosessia ja juridisia seikkoja Norjan ulkoministeriön kanssa. Vastaus Suomen valtuuskunnalle annetaan tarvittavien selvitysten jälkeen.

Itse esityksestä norjalainen osapuoli antoi alustavaa palautetta. Norjan valtuuskunta pitää kiinni valtiosopimuksen toteamuksesta, että aita Angelin ja Vanhan Karigasniemen välille rakennetaan niin lähelle valtakunnanrajaa kuin maasto-olosuhteiden vuoksi on mahdollista. Lisäksi on keskeistä pitää aitojen tarkoitus mielessä. Aitojen tulee tukea poronomistajien paimennusvelvoitetta ja estää poroja ylittämästä rajaa.

Kompromissiesitys ei ratkaise niitä haasteita, jotka Norja näkee aidan rakentamisessa suomalaisen ehdotuksen mukaisesti. Asia olisi ollut toinen, mikäli aitalinja olisi täällä osuudella valtiosopimuksen määräysten kannalta määräävänä rajana, mikäli Suomi olisi aidannut alueita, joista saattaa syntyä korvausvaatimuksia, tai mikäli myös Norjan puolelle olisi rakennettu sopimusaita. Norjan puolelle pystytettävä aita edellyttää aidan kunnossapitovastuun uudelleenjakoa.

Norjan valtuuskunta halusi perehtyä tarkemmin siihen, mitä suomalainen osapuoli esitti kokouksessa, ja aikoo keskustella asiasta omien toimeksiantajiensa kanssa. Norjan valtuuskunta antaa Suomelle kirjallisen vastauksen näiden keskustelujen pohjalta. Vastaus voi muodostaa lähtökohdan jatkokeskusteluille kompromissiesityksestä. Toinen vaihtoehto on, että komissio jättää kompromissiesityksen silleen ja kannattaa riidanratkaisua välityslautakunnan avulla. Kolmas ratkaisu voisi olla nykyisen valtiosopimustekstin osittainen uudelleen neuvottelemine ja/tai norjalaisen osapuolen tekemä kompromissiesitys.

Suomen joulukuussa esittämä tavoiteaikaraja, jonka mukaan prosessi on käytävä helmikuun aikana, saattaa olla haastava. Norjassa neuvottelut uudesta poronhoitosopimuksesta käynnistyvät 2. helmikuuta, ja yleissopimuksen mukaisesti neuvottelut on vietävä päätökseen viimeistään 1. maaliskuuta. Tämä työ on etusijalla. Norjalainen osapuoli ponnistelee saadakseen aikaan tarvittavat selvitykset helmikuun aikana. Mikäli neuvottelut saatetaan loppuun vasta helmikuun lopussa, jatkokäsittelyn on odotettava maaliskuun alussa pidettäväksi suunniteltuun kokoukseen saakka.

Vedtak: Den norske delegasjonen foretar nødvendige avklaringer med norske myndigheter og melder tilbake til den finske delegasjonen. Kommisjonen er videre enig om at den norske delegasjonen gir en skriftlig tilbakemelding til den finske delegasjonen før neste kommisjonsmøte. Dersom det er tidsmessig mulig, avholdes et nytt kommisjonsmøte om kompromissforslaget i slutten av februar 2022.

Päätös: Norjan valtuuskunta selvittää tarvittavat asiat Norjan viranomaisten kanssa ja ilmoittaa niistä Suomen valtuuskunnalle. Lisäksi komissio on sitä mieltä, että Norjan valtuuskunta antaa Suomen valtuuskunnalle kirjallisen palautteen ennen komission seuraavaa kokousta. Mikäli aikataulu sallii, pidetään helmikuun 2022 lopussa uusi komission kokous kompromissiesityksestä.

**114/22 Tid og sted for neste kommisjonsmøte /
Komission seuraavan kokouksen ajankohta ja paikka**

Et mulig kommisjonsmøte i slutten av februar som videomøte.
Neste møte som allerede er avtalt er den 2.-3. mars 2022.

*Mahdollisesti komission kokous videokokouksena helmikuun lopussa.
Seuraava, jo sovittu kokous pidetään 2.–3. maaliskuuta 2022.*

115/22 Eventuelt / Muut asiat

Ingen saker

Ei muita asioita

116/22 Avslutning av møtet / Kokouksen päättäminen

Møteleder takker den finske delegasjonen for en grundig presentasjon av både kompromissforslaget og bakgrunnen for dette. Den norske delegasjon vil jobbe med nødvendige avklaringer, og tar kontakt så snart som mulig.

En stor takk også til tolken for god tolking.

Kokouksen puheenjohtaja kiittää Suomen valtuuskuntaa sekä kompromissiesityksen että sen taustan perusteellisesta esittelystä. Norjan valtuuskunta tekee tarvittavat selvitystyöt ja ottaa yhteyttä mahdollisimman pian.

Suurkiitos myös tulkille hyvästä tulkkauksesta.

Morten Floor

Hannu Linjakumpu

Johan Ingvald Hætta

Anne Ollila

Kirsi Huhtamäki

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 6 pages before this page

Dokumentet inneholder 6 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 6 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 6 sider før denne side

Detta dokument innehåller 6 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende